

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **M.Ż.**,
w przedmiocie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 23 lipca 2025 r.,
w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 21 czerwca 2023 r., X Ka 404/23,
zmieniającego wyrok łączny Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie
z dnia 2 marca 2023 r., IV K 172/22,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego **M.Ż.** kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

[WB]

UZASADNIENIE

W sprawie **M. Ż.** , wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie z dnia 2 marca 2023 r., IV K 172/22, w postępowaniu, którym objęto szesnaście jednostkowych wyroków skazujących:

- połączono kary ograniczenia wolności orzeczone: wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 9 stycznia 2020 r., III K 1259/19 (kara roku ograniczenia wolności polegająca na wykonywaniu nieodpłatnej

kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym – pkt 6 części wstępnej wyroku łącznego); wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 11 października 2019 r., III K 845/19 (kara roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym – zmieniono formę wykonywania kary ograniczenia wolności na potrącenia z uzyskiwanego przez skazanego wynagrodzenia – punkt 9 części wstępnej wyroku łącznego); wyrokiem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 15 marca 2021 r., V K 206/21 (dwie kary jednostkowe po 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym – kara łączna 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym – punkt 10 części wstępnej wyroku łącznego) – i w ich miejsce wymierzono M. Ź. karę łączną 2 lat ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym – pkt I;

- połączono kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach: Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z dnia 4 października 2021 r., IV K 763/21 (kara 6 miesięcy pozbawienia wolności – punkt 11 części wstępnej wyroku łącznego); Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z dnia 3 marca 2021 r., III K 95/21 (kara roku pozbawienia wolności – punkt 12 części wstępnej wyroku łącznego); Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z dnia 25 października 2021 r., III K 411/21 (kara roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności – punkt 13 części wstępnej wyroku łącznego); Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z dnia 22 marca 2022 r., IV K 1444/21 (kara roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności – punkt 15 części wstępnej wyroku łącznego); Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z dnia 8 września 2022 r., IV K 443/20 (kary jednostkowe 4 miesięcy pozbawienia wolności i 10 miesięcy pozbawienia wolności – kara łączna roku pozbawienia wolności – punkt 16 części wstępnej wyroku łącznego) – i w ich miejsce wymierzono M. Ź. karę łączną 5 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności – pkt II;

- połączono kary grzywny orzeczone: wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 29 stycznia 2020 r., V K 3006/19, którym połączono karę 150 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 26 października 2018 r., IV K 954/18, z karą 50 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie z dnia 8 kwietnia 2019 r., V K 190/19 oraz z karą 200 stawek dziennych grzywny po 30 zł każda, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 23 maja 2019 r., V K 1640/19 i wymierzono karę łączną grzywy w wysokości 350 stawek dziennych grzywny po 30 zł każda – punkt 7 części wstępnej wyroku łącznego; wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z dnia 7 lutego 2022 r., III K 508/21 (dwie kary jednostkowe po 150 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda – kara łączna 150 stawek dziennych grzywny po 25 zł każda – punkt 14 części wstępnej wyroku łącznego) – i w ich miejsce wymierzono M. Ż. karę łączną 400 stawek dziennych grzywny po 30 zł każda – pkt III;

- połączono zakazy prowadzenia pojazdów, orzekając łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 15 lat – pkt IV.

Wyrok łączny zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie stosownych zaliczeń (pkt V); wskazanie, że w pozostałym zakresie połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu (pkt VI), co do pozostałych kar postępowanie zostało umorzone (pkt VII), a kosztami procesu w całości obciążono Skarb Państwa (pkt VIII).

Apelacje od tego wyroku łącznego wnieśli: obrońca skazanego i osobiście skazany. Obrońca zaskarżyła wyrok łączny w całości, zarzucając:

„1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który to miał istotny wpływ na treść orzeczenia, polegający na nieprawidłowym ustaleniu, że wyroki z pkt VII oraz pkt XIV komparycji wyroku nie zostały wykonane i winny zostać połączone, kiedy to klarownie z akt sprawy wynika, że orzeczone tymi wyrokami kary grzywny zostały zapłacone, a tym samym biorąc pod uwagę przepisy obowiązujące na dzień 23 czerwca 2020 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., nie było możliwości orzeczenia kary łącznej grzywny w stosunku do Skazanego;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który to miał istotny wpływ na treść orzeczenia, polegający na nieustaleniu, że zachowanie Skazanego, który to dnia:

a) 18 lutego 2020 r., dopuścił się czynu z art. 244 k.k., objętego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli, sygn. akt IV K 443/20, skazanego na karę 10 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności,

b) 2 czerwca 2020 r., dopuścił się czynu z art. 244 k.k., objętego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli, sygn. akt IV K 1444/21, skazanego na karę roku i 6 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności,

c) 27 października 2020 r., dopuścił się czynu z art. 244 k.k., objętego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli, sygn. akt IV K 763/21, skazanego na karę 6 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności,

d) 10 listopada 2020 r., dopuścił się czynu z art. 244 k.k., objętego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli, sygn. akt III K 95/21, skazanego na karę roku bezwzględnego pozbawienia wolności,

e) 12 stycznia 2021 r., dopuścił się czynu z art. 244 k.k., objętego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli, sygn. akt III K 411/21, skazanego na karę roku i 7 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności,

tak od strony przedmiotowej jak i podmiotowej charakteryzowało się tożsamością podjętych aktywności, które to w rzeczywistości były podjęte w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i stanowiły *de facto* jeden czyn zabroniony, co uzasadniało orzeczenie kary łącznej przy zastosowaniu norm z art. 12 k.k., ewentualnie rodziło po stronie sądu zobowiązanie do zastosowanie zasady absorpcji;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który to miał istotny wpływ na treść orzeczenia, polegający na nieprawidłowym ustaleniu, że wyrok z pkt IX komparycji wyroku nie został wykonany i winien zostać połączony z wyrokami z pkt VI i X komparycji wyroku, kiedy to wg wiedzy Skazanego wszelkie potrącenia z wynagrodzenia zostały zrealizowane, co bacząc na przepisy obowiązujące na dzień 23 czerwca 2020 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. nie dawało możliwości orzeczenia kary łącznej ograniczenia wolności w stosunku do Skazanego co do tego wyroku z pkt IX komparycji wyroku;

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który to miał istotny wpływ na treść orzeczenia, polegający na pominięciu, że Skazany ma krytyczny stosunek do popełnionych czynów, przekonanie, że nie wróci już do popełniania karalnych czynów, w tym pominięcia warunków rodzinnych, majątkowych oraz związanych ze społeczno-zawodowym funkcjonowaniem Skazanego, właściwości i warunków osobistych Skazanego wynikających z jego funkcjonowania w rodzinie, społeczeństwie i pracy;

5. naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez wybiórczą ocenę materiału dowodowego i zupełne pominięcie kwestii rodzajowej i czasowej zbieżności zbiegających się czynów, związku przedmiotowo-podmiotowego zbiegających się przestępstw oraz oceny zachowania skazanego w toku jego rodzinnego, społecznego i zawodowego funkcjonowania, co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, ponieważ okoliczności te mogły rzutować na wymiar kary łącznej pozbawienia wolności;

6. naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez wybiórczą ocenę materiału dowodowego i pominięcie przy wyrokowaniu, pomimo zaliczenia na rozprawie dnia 21 lutego 2023 r. w poczet materiału dowodowego, dowodu z potwierdzeń przelewów, które to wskazywały na zapłacenie wszystkich kar grzywny przez Skazanego, a także na zrealizowanie przez niego obowiązków związanych z realizacją świadczeń na rzecz Pokrzywdzonych oraz opinii o Skazanym wydanej przez S. Sp. z o.o., umowy o pracę, listów referencyjnych pochodzących od P. oraz D., a także oświadczeń osób najbliższych i dokumentacji medycznej dotyczącej konkubiny Skazanego oraz informacji na temat funkcjonowania dziecka Skazanego w toku jego pobytu w ZK, które to pominięcie doprowadziło do nieprawidłowości w ustaleniu stanu faktycznego oraz przełożyło się na wysokość orzeczonej w stosunku do Skazanego kary łącznej;

7. naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., które to polegało na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i przyjęciu,

wyłącznie w drodze bazowania na okolicznościach niekorzystnych dla Skazanego – wbrew wskazaniom wiedzy, zasadom prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego – że kara 5 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności za naruszenie zakazu prowadzenia pojazdów, który to czyn o charakterze ciągłym mimo wszystko nie doprowadził do szczególnie ciężkich, drastycznych lub obciążonych znaczną społeczną szkodliwością konsekwencji, jest karą adekwatną, spełniającą cele wychowawczo-społeczne w stosunku do Skazanego, kiedy to jest to kara wyjątkowo surowa, zwłaszcza bacząc na kary orzekane za inne występki czy nawet zbrodnie;

8. obrazę przepisów prawa materialnego, polegającą na naruszeniu art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na wydaniu wyroku łącznego poprzez niezastosowanie zasady pełnej absorpcji, tudzież zasady absorpcji w szerszym zakresie;

9. rażącą niewspółmierność kary poprzez orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji gdy zachowania Skazanego prezentują jeden czyn ciągły, 2 lat ograniczenia wolności, kiedy to z pkt VI i X komparycji wyroku kara ta nie przekraczała roku i 10 miesięcy ograniczenia wolności, kary łącznej grzywny w wysokości 400 stawek dziennych przy przyjęciu wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł, w sytuacji gdy żadna grzywna łączna nie powinna zostać orzeczona z uwagi na wykonanie tych kar, bez uwzględnienia prezentowanej postawy skazanego, jego krytycznego stosunku do popełnionych przestępstw, funkcjonowania społecznego i zawodowego Skazanego”.

Obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości przez odmienne orzeczenie co do istoty sprawy i wymierzenie skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a także kary łącznej ograniczenia wolności w wymiarze roku ograniczenia wolności za czyny z pkt VI i X komparycji wyroku, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, w pozostałym zaś zakresie o umorzenie postępowania i zaliczenie skazanemu odbytych części kar.

Skazany również zaskarżył wyrok łączny w całości, podniósł zarzuty obrazy prawa materialnego, obrazy prawa procesowego, błędu w ustaleniach faktycznych i

rażącej niewspółmierności kary, wnosząc o połączenie kar na zasadzie absorpcji lub zbliżonej do niej.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 21 czerwca 2023 r., X Ka 404/23, w punkcie I zmienił zaskarżony wyrok łączny w ten sposób, że w punkcie II wyroku Sądu I instancji z węzła łączności wyeliminował karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem ze sprawy IV K 763/21, umarzając w tym zakresie postępowanie i orzekł nową karę łączną 4 lat pozbawienia wolności; uchylił orzeczenie zawarte w pkt III wyroku i postępowanie w sprawie wydania wyroku łącznego w zakresie kar grzywny orzeczonych w wyrokach ze spraw V K 3006/19 i III K 508/21 umorzył; orzeczony w punkcie IV wyroku okres zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych złagodził do 7 lat; uchylił zawarte w pkt V wyroku orzeczenie w zakresie zaliczenia na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny okresu rzeczywistego pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok łączny został utrzymany w mocy (pkt II), a skazany został zwolniony od kosztów sądowych postępowania odwoławczego, którymi obciążono Skarb Państwa (pkt III).

Kasację od tego wyroku wniosła obrońca skazanego, która zaskarżyła go „w całości co do orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności na jego korzyść i zaliczania w związku z tym na jej poczet okresów pozbawienia wolności tj. co do pkt I.1 i II wyroku sądu odwoławczego”. Skarżąca zarzuciła:

„rażące i mające wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa procesowego przez naruszenie:

1. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k., które to naruszenie standardu kontroli odwoławczej wystąpiło w wyniku nieprawidłowego rozpoznania zarzutu apelacyjnego kwestionującego niezastosowanie w tej sprawie przez sąd a quo konstrukcji prawnej wskazanej w art. 12 § 1 k.k. i niewyciągnięcia z tego faktu określonych wniosków materialnych i proceduralnych, gdzie analiza uzasadnienia Sądu odwoławczego w ogóle nie wskazuje z jakich przyczyn sąd ad quem odrzucił możliwość zakwalifikowania działania Skazanego jako czynu ciągłego, ewentualnie czemu przy takim zarzucie nawet nie rozważał kwestii kwalifikacji z art. 91 k.k. tudzież odnoszących się do reguł absorpcji;

2. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k., do którego to naruszenia standardu kontroli odwoławczej doszło w wyniku wybitnej ogólnikowości warstwy motywacyjnej orzeczenia w zakresie podniesionych szczegółowych aspektów zarzutów apelacyjnych, powiązanych z realiami zachodzącego w tej sprawie związku podmiotowo-przedmiotowego i zasadności zastosowania zasady absorpcji oraz odnoszących się do właściwości i warunków osobistych Skazanego (w ogóle nie wiedzieć czy wziętych pod wzgląd) oraz zasad orzekania współmiernej do tychże warunków kary łącznej, gdzie sąd ad quem zasadniczo uniemożliwił swoim uzasadnieniem poznanie Skazanemu sposobu dokonania oceny materiału dowodowego i warstwy motywacyjnej wydanego orzeczenia, jednocześnie ponownie zupełnie pomijając dowody odnoszące się do właściwości i warunków osobistych Skazanego przedłożone przez obronę na etapie pierwszoinstancyjnym, gdzie nie doczekały się żadnego jak i w apelacji zważenia;

3. art. 440 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i w zw. z art. 85a k.k. i art. 7 k.p.k., albowiem sąd ad quem ponownie, w ślad za sądem a quo, bagatelizując wszelkie kwestie odnoszące się do osoby Skazanego i warstwy przedmiotowo-podmiotowej zaniechał wymierzając karę łączną wg swego dowolnego uznania w ogóle zastosowania dyrektyw z art. 85a k.k., co też doprowadziło do zaistnienia na kanwie niniejszej sprawy rażącej niesprawiedliwości wydanego orzeczenia;

4. art. 457 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez faktyczne niesporządzenie merytorycznego uzasadnienia wyroku przez Sąd odwoławczy, albowiem wprowadzenie przez ustawodawcę regulacji obligującej sąd do zwięzłego sporządzania uzasadnienia orzeczenia na urzędowym formularzu nie zwalniało Sądu odwoławczego od sporządzenia merytorycznego uzasadnienia w sprawie, gdzie niezbędne przecież pozostaje w obecnym stanie prawnym odniesienie się do przedmiotu i treści środka zaskarżenia, podczas gdy uzasadnienie sporządzone w sprawie w zasadzie nie zawiera merytorycznej treści i przez to utrudnia kontrolę odwoławczą na etapie kasacyjnym”.

Obróńca wniosła o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazanie sprawy temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że kasacja może być skuteczna wyłącznie w razie wykazania kwalifikowanego, bo „rażącego”, naruszenia prawa, które dodatkowo mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Zatem uchybienia wskazane w kasacji – dla jej uwzględnienia – musiałyby mieć rangę zbliżoną do bezzwzględnych powodów odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k., które także mogą być samodzielnymi podstawami wniesienia kasacji. Dodatkowo kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary (art. 523 § 1 k.p.k.), co odnosi się także do kary łącznej orzeczonej w wyroku łącznym. Co więcej, jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, „nie jest dopuszczalne omijanie zakazu wyrażonego w art. 523 § 1 k.p.k. przez formułowanie w kasacji zarzutu obrazy art. 86 § 1 k.k., gdyż zarzut, który dotyczy wymierzenia kary nieodpowiadającej dyrektywom sądowego wymiaru kary łącznej, jest w istocie zarzutem co do istnienia uchybień z art. 438 pkt 4 k.p.k., nie zaś obrazy przepisów prawa materialnego, a więc jest niedopuszczalny w postępowaniu kasacyjnym” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2007 r., IV KK 163/07; por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2007 r., IV KK 459/06).

Kolejną kwestią wymagającą podkreślenia w kontekście zarzutów kasacyjnych jest to, że zgodnie z art. 537a k.p.k. nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k.

Przechodząc do ustosunkowania się do zarzutów kasacyjnych trzeba stwierdzić co następuje.

Zarzut pierwszy kasacji jest oczywiście bezzasadny. Prawdą jest, że Sąd odwoławczy bardzo lapidarnie, wręcz skrótowo wypowiedział się w kwestii sygnalizowanej przez obrońcę w zarzucie nr 2 apelacji. Stanowisko Sądu odwoławczego ogranicza się do stwierdzenia, że zarzut wskazujący na

konieczność zastosowania art. 12 § 1 k.k. nie zasługiwał na uwzględnienie, a nieznany Sądowi Okręgowemu pozostaje pogląd o konieczności zastosowania zasady „pełnej absorpcji” podnoszony przez obrońcę. Sąd odwoławczy wskazał, że orzeczenie w zakresie utrzymanym w mocy odpowiada prawu, a w konsekwencji uznać je należy za sprawiedliwe. To stanowisko Sądu odwoławczego jest bardzo lakoniczne i skrótowe, ale trafne merytorycznie, bowiem domaganie się, aby Sąd wydający wyrok łączny zastosował art. 12 § 1 k.k. lub przyjął w kwalifikacji prawnej instytucję ciągu przestępstw (art. 91 k.k.) nie znajduje oparcia w przepisach prawa i przeczy specyfice procedowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Przedmiotem postępowania o wydanie wyroku łącznego jest wyłącznie kwestia wymierzenia kary łącznej na podstawie podlegających łączeniu kar, orzeczonych w wyrokach jednostkowych. W tym postępowaniu nie jest dopuszczalna ingerencja w treść wyroków jednostkowych, których dotyczy wyrok łączny. Wyroki skazujące, do których odwołuje się skarżąca, są prawomocne i zawierają ostateczne ustalenia co do winy, opisów czynów i ich kwalifikacji prawnej. Sąd orzekający w sprawie o wydanie wyroku łącznego nie może ponownie rozstrzygać kwestii prawomocnie rozstrzygniętych w podlegających połączeniu wyrokach. W literaturze wprost wskazuje się, że niedopuszczalne jest uzupełnianie prawomocnych wyroków o kwestie nimi nieobjęte, w tym np. kwalifikowanie zachowań objętych tymi wyrokami jako zrealizowanych w ramach czynu ciągłego (zob. K. Sychta, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. J. Zagrodnik, LEX/el 2024, t. 4 do art. 568a). Z tego powodu nawet lakoniczne odniesienie się przez Sąd odwoławczy do tej kwestii, negujące możliwość uwzględnienia tego zarzutu, nie może być uznane za rażące naruszenie prawa i zasad kontroli odwoławczej.

Dodatkowo należy wskazać, że sama niedopuszczalność ingerencji w treść prawomocnych wyroków jednostkowych nie jest jedynym powodem bezzasadności pierwszego z zarzutów. Z uzasadnienia kasacji należy wywodzić, że domagając się zastosowania art. 12 § 1 k.k. tak naprawdę obrońca kwestionuje niezastosowanie przez Sąd Okręgowy – w ramach kontroli odwoławczej – tzw. absorpcji (por. w szczególności s. 15-16 kasacji). W tym względzie trzeba podkreślić, że, po pierwsze, Sąd Okręgowy istotnie obniżył wymiar kary łącznej (o czym w dalszej

części uzasadnienia), a po drugie, wprost wskazał, że akceptuje orzeczenie Sądu I instancji w pozostałym zakresie, uznając je za sprawiedliwe. Tym samym zaaprobował obszerne i szczegółowe wyjaśnienia zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, z których jednoznacznie wynika, dlaczego w tej sprawie zastosowanie zasady absorpcji było niezasadne (por. k. 331-333 akt sprawy, pkt 4 uzasadnienia - „wymiar kary”). Obrońca słusznie wskazuje w kasacji na to, że związki przedmiotowe, podmiotowe i czasowe pomiędzy czynami przypisanymi skazanemu w wyrokach jednostkowych powinny mieć wpływ na wymiar kary łącznej orzeczonej w wyroku łącznym. Sąd I instancji wziął to pod uwagę, co zaakceptował także Sąd Okręgowy. W żadnym razie taka akceptacja przyjęcia zasady absorpcji jako kształtującej wymiar kary łącznej w wyroku łącznym nie może być uznana za rażące naruszenie prawa. Sąd odwoławczy podzielił stanowisko, że nie istnieją aż tak bliskie związki pomiędzy czynami przypisanymi skazanemu w wyrokach jednostkowych, objętych następnie karą łączną, które uzasadniałyby sięgnięcie po zasadę absorpcji:

- wyrok z punktu 12 – czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 10 listopada 2020 r.;
- wyrok z punktu 13 – czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 12 stycznia 2021 r.;
- wyrok z punktu 15 – czyn z art. 244 k.k. z dnia 2 czerwca 2020 r.;
- wyrok z punktu 16 – czyn z art. 288 § 1 k.k. z dnia 2 lipca 2019 r. oraz czyn z art. 244 k.k. w zb. z art. 180a § 1 k.k. popełniony w dniu 18 lutego 2020 r. Są to zachowania rozciągnięte w czasie (od lipca 2019 r. do stycznia 2021 r.), poza zbieżnością czynów z art. 244 k.k. godzące także w inne dobra prawne i spełniające znamiona innych typów czynów zabronionych (godzące w mienie (art. 288 k.k.), bezpieczeństwo w komunikacji (art. 180a k.k.)).

Podsumowując tę część rozważań należy stwierdzić, że nie było dopuszczalne, aby Sąd procedując w tej sprawie zmieniał treść wyroków skazujących objętych procedurą wyroku łącznego. W żadnym razie także nie można uznać, że Sąd Okręgowy dopuścił się rażącego naruszenia prawa nie stosując w tej sprawie zasady absorpcji i akceptując ustalenia Sądu I instancji w zakresie okoliczności mających istotny wpływ na taki a nie inny wymiar kary łącznej.

Oczywiście bezzasadne są także pozostałe zarzuty wskazujące na nierzetelną kontrolę odwoławczą dotyczącą wymiaru kary łącznej pozbawienia

wolności, z podkreśleniem braku uwzględnienia warunków i właściwości osobistych skazanego. Obrońca w zarzucie 3 kasacji wskazuje wręcz na rażącą niesprawiedliwość orzeczenia wydanego przez Sąd Okręgowy, której ewidentnie upatruje w wymierzeniu kary łącznej bez zastosowania zasady absorpcji. Ten zarzut to nic innego jak zakamuflowany zarzut rażącej niewspółmierności kary łącznej, który jako taki jest niedopuszczalny w kasacji.

Pomimo tego, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego jest bardzo zwięzłe, to nie można z tego faktu wywodzić, że kontrola odwoławcza w tej sprawie została przeprowadzona z rażącym naruszeniem prawa (por. w tym względzie przywołana już treść art. 537a k.p.k.). Sąd odwoławczy uznał przecież zasadność części zarzutów apelacyjnych, co doprowadziło do zmiany wyroku Sądu I instancji i istotnego obniżenia wymiaru kary łącznej, zaś w pozostałym zakresie stwierdził niezasadność apelacji i brak podstaw do ingerencji w zaskarżony apelacją wyrok. Co do zarzutów rażącej niewspółmierności kary łącznej stwierdził, że są one „przedwcześnie z uwagi na treść wyroku sądu odwoławczego”, co należy rozumieć jako wskazanie, że zarzuty te są nieadekwatne do nowej kary łącznej wymierzonej przez Sąd odwoławczy, po tym jak jeden z wyroków skazujących został wyeliminowany z grona wyroków podlegających łączeniu. Jednocześnie Sąd odwoławczy wyraźnie zaznaczył, że w jego ocenie kary orzeczone przez Sąd Rejonowy nie noszą znamion rażącej niewspółmierności w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k.

Ostatecznie skazanemu połączono kary pozbawienia wolności w następujących wymiarach: rok, rok i 7 miesięcy, rok i 6 miesięcy, rok – w sumie 5 lat i miesiąc, orzekając prawomocnie karę łączną 4 lat pozbawienia wolności. Sąd odwoławczy nie uzasadnił szerzej wymiaru nowej kary łącznej, powołując się jedynie na eliminację jednego z wyroków jednostkowych. Jednakże Sąd Okręgowy trafnie zaakceptował wpływ okoliczności mających znaczenie dla wymiaru kary łącznej, które wyliczył Sąd Rejonowy, tj. popełnienie przestępstw godzących w różne dobra prawne, dotychczasową liczną karalność pomimo młodego wieku skazanego, brak wykorzystania szansy wynikającej ze stosowania kar wolnościowych.

Nie jest zasadny zarzut nieuwzględnienia przez Sąd odwoławczy warunków i właściwości osobistych skazanego, a także wszelkich okoliczności świadczących na jego korzyść, mogących mieć wpływ na wymiar kary łącznej. Należy zauważyć, że wbrew twierdzeniom obrońcy (por. zarzut 3 kasacji) Sąd I instancji uwzględnił dokumentację dotyczącą skazanego, skoro w uzasadnieniu wyroku wskazał jako dowody mające znaczenie w sprawie zarówno wywiad środowiskowy (k. 96-98), jak i opinię o skazanym (k. 269). W tym kontekście warto podkreślić, że z wywiadu środowiskowego, uznanego przez Sąd I instancji za dowód wiarygodny (k. 325), wynikała zarówno sytuacja rodzinna, jak i zawodowa skazanego. Uzasadniając wymiar kary Sąd Rejonowy wprost powołał się na opinię z Aresztu Śledczego. Miał też w polu widzenia sytuację życiową skazanego i wnioski z wywiadu środowiskowego, do których odwołał się uzasadniając rozstrzygnięcie o łącznym wymiarze środka karnego. Sąd Rejonowy wypowiedział się zatem co do okoliczności dotyczących skazanego i ich wpływu na wymiar kary, jak również braku możliwości zastosowania zasady absorpcji. W tej sytuacji odesłanie przez Sąd Okręgowy do uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego i jego pełna akceptacja w tym zakresie nie świadczy o rażącym naruszeniu zasad kontroli odwoławczej. Sąd odwoławczy zaakceptował okoliczności dotyczące osoby skazanego mające znaczenie w tej sprawie, ustalone i precyzyjnie wskazane przez Sąd Rejonowy. Wskazał bowiem wprost, że „Sąd rozpoznający sprawę uwzględnił wszystkie okoliczności sprawy, co znajduje odzwierciedlenie w pisemnych motywach kontrolowanego wyroku”.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się rażącego naruszenia prawa przy rozpoznaniu apelacji od wyroku łącznego, zwłaszcza gdy częściowo uwzględnił podniesione w nich zarzuty oraz zmodyfikował wymiar kary łącznej na korzyść skazanego, zmniejszając jej wymiar (także proporcjonalny), jak również zmniejszając (z 15 do 7 lat) wymiar łącznego środka karnego. Sąd Okręgowy nie tylko orzekł łagodniejszą karę łączną pozbawienia wolności rozumianą jako wartość bezwzględna (4 lata pozbawienia wolności w miejsce 5 lat i 2 miesiące pozbawienia wolności po wyeliminowaniu jednego wyroku jednostkowego skazującego na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności). Także proporcjonalnie nowa kara łączna jest dla skazanego istotnie łagodniejsza –

obecnie kara łączna stanowi około 78% sumy kar jednostkowych, w sytuacji, gdy kara łączna orzeczona przez Sąd Rejonowy stanowiła około 92% sumy kar jednostkowych.

Podsumowując, Sąd Najwyższy nie stwierdził, aby doszło w tej sprawie do rażącego naruszenia prawa, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k., a wszystkie zarzuty kasacji cechuje oczywista bezzasadność.

Rozstrzygnięcie o kosztach z punktu 2 postanowienia znajduje oparcie w art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[r.g.]